

Heidi Lettojärvi
12.5.2023

Ympäristöministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö VN/1661/2023

Ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleiset huomiot

Osana vastuullisuustyötä energia-alan yritykset ovat käyttöönottaneet ja selvittävät erilaisia tapoja toteuttaa biodiversiteetin turvaamista ja vahvistamista. Luontoarvojen mittaamisen, arvottamiseen sekä kompensointiin liittyviä menetelmiä on käytössä ja kehitteillä paljon. Osa menetelmistä linkittyy laajempiin vastuullisuusjohtamisen viitekehyksiin, jossa huomioidaan koko arvoketjun biodiversiteettivaikutukset.

Huomioiden kompensointiin liittyvä meneillään oleva kehitystyö sekä nyt säädettävänä olevan kompensoinnin vapaaehtoisuus, ET painottaa sääntelyn mahdollisimman suurta joustavuutta. Joustavuus kannustaa kompensointiin ja mahdollistaa kompensaaion käyttämisen erilaisissa ekologisissa tilanteissa ja erilaisten viitekehysten yhteydessä. Toisaalta ET katsoo lähtökohtaisesti hyväksi tavoitteeksi sen, että asetuksella pyritään täsmentämään lain sääntelyä selkeiden ja yhtenevien pelisääntöjen luomiseksi. Pelisäännöt luovat hyväksyttävyyttä vapaaehtoisille kompensatioille. Heikennysten ja hyvitysten yhteismitallisuus edesauttavat kompensatiomarkkinan syntymistä.

Sitoutuminen asetuksen tarkoittamaan "luontoarvohehtaariin" ja sen näkökulmaan ja laskentaperusteisiin rajaa muita tapoja tuottaa kompensatioita. Asetuksessa arvottamisen lähtökohdaksi on otettu luonnontilaisuus. ET näkee, että luonnontilaisuus ei välttämättä ole ainoa näkökulma kompensaaion arvottamiselle. Laskentamenettely on varsin yksityiskohtainen ja joustamaton joidenkin seikkojen osalta; luontotyyppien tiettyjen ominaispiirteiden määrittely, ominaispiirteiden kaavamainen ja joustamaton painottaminen, pinta-alaperusteisuus sekä täsmälliset uhanalaisuuskerroimet, aikajänne ja diskontaus.

Kompensaatiossa on kysymys eri näkökulmien arvottamisesta ja aina laadullisesta arvioinnista. ET näkee vaarana sen, että asetuksella sidotaan sellaisia asioita, jotka eivät kuvaa kompensaaion vaikuttavuutta tai eivät takaa käytännössä toimivaa menetelmää esimerkiksi virtavesille. Asetuksen tasapainottomuutta lisää se, että asetus jättää lajien elinympäristöjen luonnontilaisuuden arvottamisen auki, mutta asettaa luontotyypeille vaihtoehdottoman arviointitavan.

ET katsoo, että asetusluonnos ei ole tasapainoinen sääntelyn joustavuuden ja selkeyden näkökulmista. Lisäksi valitun menetelmän yleinen hyväksyttävyyys lainsäädännön pohjaksi ei ole riittävällä tavalla

Energiateollisuus ry

Fredrikinkatu 51–53 B, 00100 Helsinki

PL 100, 00101 Helsinki

Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900

www.energia.fi

varmistettu. Nämä kaikki ovat edellä kuvatusti olennaisia vapaaehtoisen kompensaaation tukemiseksi.

Yksityiskohtaisia huomioita

Ehdotuksen perusteluista ilmenee, että ekologinen kompensaaatio on tarkoitettu soveltumaan "yleisiin luontoarvioihin" kattaen kaikki luontotyytit ja lajit. Tästä periaatteesta poiketen menettely säädettäisiin koskemaan lajien osalta ainoastaan luonnonsuojelulain 77-78 §:ssä tarkoitettuja erityisesti suojeltavaksi säädettyjä uhanalaisia lajeja sekä ns. direktiivilajeja. Epäselväksi sää, voitaisiinko säädettyä menettelyä soveltaa kaikkiin uhanalaisiin lajeihin tai muihin kuin uhanalaisiin lajeihin. Rajausta on perusteluissa perusteltu sillä, että ekologisen kompensaaation tulee koskea lain soveltamisalaan kuuluvia lajeja. Kaikki luontotyytit olisivat sen sijaan menettelyn piirissä siitäkin huolimatta, että uhanalaisia luontotyyttejä ei ole laissa säännelty. ET katsoo, että kompensoitavissa olevien luontoarvojen mahdollisen rajauksen tulee olla perusteltu ja mahdollistaa kompensaaation joustava käyttö erilaisissa tilanteissa.

Luonnonsuojelulaissa on määritelty uhanalaiset lajit, mutta lain valmistelun loppuvaiheessa lakiin ei sisällytetty uhanalaisia luontotyyttejä. ET näkee ongelmallisena, että luontotyytit ja niiden uhanalaisuusluokat tuodaan lainsäädännön piiriin nyt ehdotetulla asetuksen liitteellä. Laissa on täsmälliset asetuksenantovaltuudet ja asetuksessa ei tule säännellä muista seikoista, kuten tässä näyttää tapahtuvan.

Asetusluonnoksen liitteen luontotyyppilistauksessa on listattu luontotyyppien ensisijaiset ja muut ominaispiirteet, joita käytettäisiin luontoarvon tilan arvioinnin laskennassa painottaen ensisijaisia piirteitä kaksinkertaisella painoarvolla. Perusteluissa ei käy ilmene valitun menettelyn perusteita. Onkin syytä kysyä, onko ominaispiirteiden valinta sekä ominaispiirteiden kaksiluokkainen jaottelu ja painotus perusteltuja. Huomionarvoista on myös se, että ominaispiirteet sisältävät tilan kannalta positiivisia ja negatiivisia asioita.

ET esittää myös kysymyksenä, miksi kyseessä on ympäristöministeriön asetus valtioneuvoston asetuksen sijaan.

Ystävällisin terveisin

ENERGIATEOLLISUUS RY